Namazda isteksizlik

Bilecik'ten okuyucumuz: "Namaz kılacağım vakit isteksizlik duyuyorum. Huşû içinde bir namaz kılmak için neler yapmalıyım? İsteksiz kıldığım namazların durumu ve hükmü nedir?"

Namazla ilgili olarak şeytan içimize akla hayâle gelmeyen şüphe, vesvese ve isteksizlik halleri atar. Çünkü insanın derecesini yükselten en müstesna ibadetlerden birisi namazdır. Şeytan ise insanın yükselmesini aslâ istememektedir.

Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki: "Bil ki, sen Allah'a her secde ettiğinde, mutlaka Allah bununla bir dereceni yükseltir ve bir günahını bağışlar."1 Bir diğer hadiste Allah Resûlü (asm) kulun secde etmesiyle şeytanın perîşan oluşunu şöyle bildirmiştir: "İnsanoğlu secde âyetini okuyup secde edince şeytan ağlayarak uzaklaşır. Ve şöyle der: "Eyvah! Eyvah! İnsanoğluna, secde etmesi emr olundu. O da secde edip Cenneti hak etti. Bana da secde etmem emr olundu; Ben ise emre karşı gelip Cehennemi hak ettim."2

Peşimizde böyle hasım ve düşman bir şeytan varken, onun içimize isteksizlik hali atması ve bizi en yüce, en nâzik ve en nezîh bir ibâdetten alıkoymaya çalışması, onun mesleğinin gereğidir. O halde namazdan yılmayalım ve başarabildiğimiz kadarıyla huşû içinde kılmaya özen gösterelim. İsteksiz olduğumuz zamanlarda, hiç oralı olmadan, namazın bir fıtrat borcu olduğunu hatırlayarak namaza devam edelim. Şeytan bizimle uğraştığı halde bizim ısrarla ve şeytana inat namazı terk etmememiz, biz hissetmesek de, Allah'ın huzurunda daha fazîletli bir duruş teşkil eder. Şeytanın bizimle olan meşgûliyeti, bizim zevkimizi ve huzurumuzu kaçırsa bile, namazın fazîletinin daha da yükselmesine zemin hazırlar.

Bedîüzzaman Saîd Nursî Hazretleri, nefsin tembellik döşeğinde ve gaflet uykusunda şeytandan gelen böyle vesveselere kulak verebileceğini kaydeder ve nefsin bu desîsesine karşı önemli îkazlarda bulunur. Üstad Hazretlerinin îkazlarını kısaca hatırlayalım:

Acaba ömür ebedî midir? Gelecek seneye, hattâ yarına kalmaya hiç kimsenin senedi var mıdır? İnsana usançlık veren şey, dünyada sonsuz seneler kalacağını zannetmesidir. Oysa vâkıa tam tersidir; insanın hem ömrü azdır, hem faydasız uçup

gitmektedir. Geçip giden her bir fânî günün yirmi dörtten birisini hakîkî bir ebedî hayatın saadetini temin edecek güzel, hoş, rahat ve rahmet bir hizmete sarf etmek ise, usanmak şöyle dursun, bilakis ciddî bir şevk ve hoş bir zevktir.

Diğer yandan; hergün hergün ekmek yiyen, su içen ve havayı teneffüs eden bir adam, ekmekten, sudan ve havadan usandığını söyleyebilir mi? Çünkü her an ihtiyaç tekrarlandığından; usanç değil, lezzet almaktadır.

Kalp, ruh ve vicdan, cisim hânesinde nefsin arkadaşlarıdırlar. Nefis her ne kadar usandığını ve isteksiz olduğunu söylese de; kalbin, ruhun ve vicdanın gıdâsı, huzuru ve hayat kaynağı namazdır. Öyleyse nefis bunu sîneye çekmelidir.

Çünkü hem sonsuz acılara mâruz, hem hadsiz lezzetlere sevdâlı bir kalbin gıdâsı, elbette herşeye kâdir bir Rahîm-i Kerîm'in rahmet kapısında aranmalıdır. Kezâ, şu fânî dünyada, büyük bir sür'atle ayrılık feryatları koparıp giden bir rûhun hayat kaynağı, her şeye bedel bir Mâbud-u Bâkînin ve bir Mahbûb-u Sermedî'nin rahmet çeşmesine namaz ile yönelmektir. Fıtraten ebediyeti isteyen, ebediyet için yaratılmış olan, ezelî ve ebedî bir Zât'ın âyinesi bulunan ve sonsuz derece nâzik ve latîf olan insanın duyguları, şu kasâvetli, ezici, sıkıntılı, geçici ve boğucu olan dünya halleri içinde elbette teneffüse pek çok muhtaçtır. Bu teneffüsü ise ancak namaz penceresi sağlayabilmektedir.

Bir diğer husus; namaz, şu dünya misafirhanesinde âciz ve fakir kalbimize kuvvet ve zenginlik vermekte, şüphesiz gireceğimiz bir menzil olan kabirde gıdâ ve ışık hükmünde aydınlık kaynağı olmakta, çetin bir mahkeme olan Mahşerde senet ve berat hüviyetinde bizi kurtarmakta ve ister istemez üstünden geçeceğimiz Sırat Köprüsünde nur ve Burak gibi göz açıp kapayana kadar bizi Cennete ulaştırmaktadır. Böyle eşsiz lütuflara bizi mazhar kılan bir namaz için "neticesizdir" veya "ücreti azdır" diyebilir miyiz?

Bir adam bize birkaç para taahhüt etse veya bizi büsbütün korkutsa, bizi günlerce çalıştırır. Sözünden dönmesi mümkün olduğu halde o adama itimad ederiz, fütursuz çalışırız. Acaba sözünden dönmesi imkân harici olan bir Zât, Cennet gibi bir ücreti ve ebedî saadet gibi bir hediyeyi bize vaad ederek, pek az bir zamanda, bize, pek güzel bir vazife verse; biz de onun hediyesini hafife alırcasına o vazifeyi yapmaz isek veya vazifeden usanç gösterirsek, pek şiddetli bir azaba müstehak olmaz mıyız? Dünyada hapis korkusuyla en ağır işlerde fütursuz hizmet ettiğimiz halde; Cehennem gibi bir ebedî hapsin korkusu, en hafif ve latif bir hizmet için bize gayret vermez mi? Aklımızı başımıza almalı ve bilmeliyiz ki, dünkü gün elimizden çıktı. Yarınki gün ise elimizde sened yok ki, ona mâlik olalım. Öyle ise hakikî ömrümüzü, bulunduğumuz gün bilmeli

ve her günün en az birer saatini, birer ihtiyat akçesi gibi, uhrevî bir sandukça hükmünde, hakikî istikbal için teşkil olunan bir mescide veya bir seccadeye atmalıyız.

Sakın, "Benim namazım nerede, şu namazın büyük hakîkati nerede?" diye ümitsizlik girdabına kapılmayalım. Zira hatırlayalım ki, bir hurma çekirdeği, aslında bir hurma ağacı hükmündedir. Fark yalnız özde ve ayrıntıdadır. Bizim gibi bir âvâmın, hissetmesek dahî namazımız, büyük bir velinin namazı gibi şu nurdan hissedârdır, şu hakikatten bir sırrı vardır. Fakat hiç şüphesiz inkişafı ve aydınlığı, derecelere göre ayrı ayrıdır. Bir hurma çekirdeğinden, mükemmel bir hurma ağacına ne kadar mertebe bulunmakta ise, namazın derecelerinde de daha fazla mertebe vardır. Fakat bütün o mertebelerde, namazın nûrânî hakîkatının özü ve esâsı mevcuttur.3

Dipnot:
1-Câmiü's-Sağîr, 1/687;
2-a.g.e., 1/439;
3-Sözler, s. 243-247.